

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis, Et Breviarii Romani.

In quibus origo cuiusque Ritus, causae historicae, vel mysticae, ex
maiorum ingenio, Theoria, Praxis, obligatio, & exquisitus vsus, additis
opportune Decretis omnibus S. Rituum Congreg. quàm breuissimè
explicantur.

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1647

De Dominica Trinitatis. 19.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9521

minit Ansal. de Ord. Antiph. cap. 57. Antiphona quarta non videtur aliquibus congruere Festo: sed recolant, quod in Genesi dicitur; *Spiritus Domini ferebatur super aquas.* De Hymnis, & eorum fine, vide sup. Sect. 5. cap. 6. num. 5. & 12. pag. 54. 58.

3. Ad horam Tertiam dicitur Hymnus: *Veni Creator*: quia hora Tertia super Apostolos Paracletus descendit. Et licet quotidie ad eandem Horam inuocemus eundem Spiritum: *Nunc Sancte nobis Spiritus*; tamen conuenit hac die, vt Hymno longiori, & proprio Festi eum inuocemus, & ad nos inuitemus.

4. Per Octauam leguntur Euangelia, cum Homilijs, quæ apud Duran. habentur lib. 6. à c. 110. & deinceps. nam tempore Rupert. alia legebantur in Quatuor Temporibus Pentecost. vt ipse scribit lib. 10. cap. 27.

5. De Feria quarta, sexta, & Sabbato Quatuor Temporum, quæ sunt Tempora æstiuæ, diximus Tomo priore. In his autem ad Horas non flectimus genua, ex Ord. Roman. quia tempus adhuc Paschale est, & ideo dicitur etiam, *Te Deum*.

De Dominica Trinitatis.

Cap. XIX.

P Ræterea, quæ diximus Tomo 1. part. 4. tit. 12. de origine Festi Sanctissimæ Trinitatis, inuenies apud Sanct. Augustinum Tomo 10. nonnullos sermones in eodem Festo habitos, seu, quod puto verius eidem Festo à collectoribus assignatos. nam in ijs ne verbum quidem habetur, quo Festum hoc tunc temporis indicetur. Atqui post Alex. III. in Romana Ecclesia decretum est hoc Festum. c. *Quoniam de Ferijs*.

1. Officium, quod hodie recitatur, antiquum appellatur in Breuiario edito Venetijs 1550. & puto esse illud, quod à Sancto Stephano Leodiensi compositum fuisse scribunt Duran. lib. 6. c. 114. & Tritemius in Chron. Hirsagiensi. Aliud officium ego legi à Roman. Eccles. usur-

patum à Io. Pechano Archiepisc. Cantuar. compositum à Francisco Truelmano expositum, quod fuit in vsu circa Annum 1290. quò viuebat Pechanus; sed quia stylus est difficilior, & obscurissimus, eo abrogato, illud est suffectum de nouo, quo nos utimur, in quo tamen Pius V. mutauit Hymnos, & Lectiones; addidit primum, & vltimum Responsorium, media aliqua mutauit in meliora. Ad Laudes autem iussit repeti Antiphonas, in primis Vesperis positas. Reliqua non sunt mutata, Oratio habetur in Sacramentario S. Gregorij, in *Missâ de nocte Pentecostes, editionis Romanæ*. Fit commemorat. Dominicæ primæ Pentecost. ne omittatur Dominica, cuius Oratio est Ambrosiana. In secundis Vesperis, si concurrat cum Festo primæ Classis, fit de sequenti, cum commemor. Trinitatis tantum. si cum Festo secundæ Classis integræ Vesperæ erunt de Trinitate. ex Rubr. de Concurrent. num. 2. quæ Vesperas integras assignat maiori Festo, & commemorationem minori. ipsamet Trinitas sic voluit, à qua regitur Ecclesia; quidquid contra scripserit Petrus Ruiz.

2. Et hæc Dom. prima post Pentecosté, vt sic, est eiusdem rationis cum Dominicis sequentibus, non enim de ea intelligitur Rubrica sub titulo Dominicarum primæ classis, quæ nunquam omittuntur: nempe, Dominica Trinitatis: & patet, quia de illis fit totum officium; de hac vero commemoratio tantum, & ipsa commemoratio omittitur in 2. Vesperis, si feria 2. celebretur festum 2. classis, vel primæ. Neque mireris, quod Festum Trinitatis nunc dicatur festum, nunc Dominica, nam vtrumque verum est, & ratione Dominicæ, in qua semper occurrit, habet hoc, quod nunquam omittitur officium de Trinitate, licet eo die occurrat alicubi primæ Classis festum, ratione vero Festi habet ea tantum, quæ sunt propria festorum 2. classis, puta, comm. de simplici in Laudibus tantum, & in missis priuatis. neque in Rubricis potuit congruè aliter fieri ad vtrumque decernendum, quidquid obiecerint non pauci.

2. Octa-

2 Octauam in Octauario nostro descriptam arguunt aliqui; quia Microlog. nō laudat Festum sed aliud est loqui de Ecclesia vniuersali, in qua quælibet Dominica Trinitati erat dicata; aliud est loqui de Titulo Ecclesiæ particularis & in hoc sensu Sacra Rituum Congregatio decreuit Octauam Sanctissimæ Trinitatis, & digniorem in propria Ecclesia esse, quam Octauam Corporis Christi. An verò infra Octauam dicatur Symbolum S. Athanasij, vide supra *Secl. cap. 20. num. 3. pag. 81.*

3 In tertia Antiphona ad Laudes, vox, *omnium*, coniungenda est cum, *ore*, non autem cum, *Patri*, ita vt dicas, *in ore omnium.*

4 In Feria secunda sequenti, cum pridie non potuerit legi ob Festum Trinitatis, legitur Primus liber Regum. Microlog. c. 59. & Gemma lib. 4. c. 117. quem librum à Samuele fuisse compositum, testatur liber 1. Paralipom. cap. vlt. hoc est vsque ad cap. 24. nam in sequenti narratur eiusdem obitus Dauidem suppluisse, ait Isid. lib. 6. *Originum* c. 2. quem sequuntur alij. Nathanum, & Gadum alij, ex cap. vlt. 1. Paralipom. Ieremiam potius Torniellus noster existimat probabilius, *sub Anno mundi 2977. n. 2.* Res est incerta. legitur autem de libris Reg. ex decreto Gelasij, vt diximus *Secl. 5. c. 12. n. 8. pag. 67.*

De Festo Corporis Christi.
Cap. XX.

1 Officium scripsit Sanctus Thomas, & habetur in *Opusc. 57.* iuxta ritum illorum temporum. Hodie concordamus cum auctore, seruato ritu Pij Quinti in officio toto, his exceptis. Capitulum in primis Vesperis erat aliud. Lectiones primi Nocturni erant de Scriptura veteri: amoto quarto Responsorio S. Thomæ, additum est sextum de nouo, Pij V. iussu.

2 Per Octauam non mutatur amplius Inuitatorium, neque Antiphonæ ad *Benedictus*, & *Magnificat*. Lectiones quo-

que pro tribus Nocturnis additæ sunt à Pio Quinto; in quibus apparent congruentiæ cum mysterio, etiam in primis Lectionibus, quæ de Arca Testamenti, Eucharistiæ figura, narrationem continent.

3 De Priuilegijs huius Octauæ, si concurrat cum Festo, & Octaua Sancti Ioannis Baptistæ, & qua ratione excludat Semiduplicia Festa, & Duplicia translata, diximus *Secl. 3. cap. de Octauis.*

4 De Simplici fit tantum commemoratio infra hanc Octauam. An nona Lectio erit legenda? Negant aliqui, quia hoc nō dicitur in propria Rubrica; quod tamen dictum fuit in Rubrica posita infra Octauam Ascensionis: sed vna Rubrica explicat aliam, prior posteriorem, & patet debere legi, ex Rubr. gen. *de Commemor. 9. n. 10.*

5 Indulgentiæ concessæ ijs, qui interfunt Horis Canonicis in Festo, per Octauam, valent, etiam si officium dicatur de Sanctis occurrentibus, ex Decreto Ioan. XXII. quod ego legi in antiquo M. S.

De Dominicis post Pentecostem.
Cap. XXI.

1 Non minorem viginti tribus, nec maiorem viginti octo Dominicarum numerum post Pentecostem fore vsque ad Aduentum, satis superque patet, quæ suppleuntur cum Dominicis, quæ supersunt post Epiphaniam, vt docuimus *Sectione 3. cap. 5. de Dominicis pag. 19.* Ponuntur autem in Breuiario Dominicae viginti quatuor cum proprijs Orationibus, & Euangelijs, quæ fuerunt optimè per Dominicas distributa; Orationes quidem à Sancto Gregorio; Euangelia verò à Sancto Hieronymo; quorum auctoritas sufficiat pro ratione; cur potius hæc, vel illa Oratio; cur hoc; vel illud Euangelium legatur; & hæc vel illa Dominica. Idem ferè, paucissimis mutatis, tum textus, tum ordo Euangeliorum hodie perseuerat à Sancto Hieronymo præscriptus, vt vidimus in eius Comite, seu